

LR Prezidentui G. Nausėdai

LR Premjerei I. Šimonytei

LR Žemės ūkio ministrui K. Navickui

LR Žemės ūkio rūmų pirmininkui A. Svitojui

2021-03-08

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANO PROJEKTO

Lietuvos jaunųjų ūkininkų ir jaunimo sąjunga (toliau – Sąjunga), susipažinusi su Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano projektu (toliau – Projektas), teikia pastabas, aktualias Lietuvos kaimo gyvybingumui (pagal 7.3. punktą „Vyriausybės programos projektas – gyvybingas kaimas“) ir sąlygų jaunimui ūkininkauti ir kurti verslą kaime gerinimui (7.5. punktas). Apie ūkininkų kartų atsinaujinimo problemą ir tuo pačiu grėsmę žemės ūkio gyvybingumui aiškiai signalizuoja statistiniai duomenys¹. Jaunųjų ūkininkų skaičius kiek daugiau nei per dešimtmetį mažėjo drastiškai – nuo daugiau nei 41 tūkst. 2008 metais iki nepilnai 19 tūkst. 2020 metais, kas reiškia, kad per 12 metų Lietuva prarado 54,6 proc. jaunųjų ūkininkų, o šiai dienai ūkininkaujančių jaunų asmenų jau turime mažiau nei praradome per dešimtmetį. Išreikšdama pastabas ir pasiūlymus Sąjunga rodo iniciatyvą prisidėti prie LR Žemės ūkio ministrui keliamų strateginių darbų, itin reikšmingų Lietuvos žemės ūkio sektoriaus darniam vystymuisi, sėkmingo įgyvendinimo.

1. Žemė yra pagrindinis visų ūkininkų išteklius. Tačiau galiojantys įstatymai ir teisės aktai riboja galimybes jauniems ir smulkiems ūkininkams įsigyti žemę tiek iš valstybės (įskaitant ir galimybę valstybinę žemę išsinuomoti trumpalaikės ar ilgalaikės nuomos pagrindu), tiek iš privačių asmenų. Visais atvejais pirmenybė yra suteikiama besiribojančių sklypų savininkams.

¹ Lietuvos žemės ūkis. Faktai ir skaičiai. Lithuanian agriculture. Facts & figures. 2008-2020 m.

2. Jaunieji ūkininkai susiduria su finansinių šaltinių užtikrinimo problemomis. Todėl būtina spręsti finansų inžinerijos jauniesiems ūkininkams klausimus, taikant lankstesnius modelius. Tai paskatintų jaunuosius ūkininkus ūkininkauti ir kurti verslą kaimiškose vietovėse.
3. Šiuo metu jaunojo ūkininko išmoka yra mokama penkis metus nuo pirmosios paraiškos pateikimo dienos, per tą laikotarpį jaunieji ūkininkai nespėja įsitvirtinti, todėl norint paskatinti jaunos ūkininkus pasilikti kaime, būtina jaunojo ūkininko išmoką ūkininkams mokėti tol, kol ūkininkas atitinka jaunojo ūkininko apibrėžimą amžiaus kriterijumi (t.y. iki 40-ties metų įskaitytinai). Taip pat, siekiant užtikrinti realų jaunųjų ūkininkų konkurencingumo didinimą, už ką pasisako ir ES, siūlome schemai - Jaunųjų ūkininkų išmoka, skirtą išmokos dalį nuo bendro TI voko padidinti iki 8 proc. (didžiausios galimos ribos). Šiuo metu Lietuvoje šiai išmokai skiriama voko dalis tesiekia vos 2 proc. – kas yra mažiausia valstybėms narėms privaloma riba. Tai, kad Lietuva yra numačiusi tik 2 proc. voko dalį, nors valstybė narė gali rinktis, kuri voko dalis bus skiriama jaunojo ūkininko išmokai, kelia jaunųjų ūkininkų nepasitikėjimą žemės ūkio sektoriaus perspektyvomis ir visam žemės ūkio sektoriaus gyvybingumui.

Kadangi Sąjunga yra vienintelė organizacija Lietuvoje, atstovaujanti Lietuvos jaunųjų ūkininkų interesus, prašome atsižvelgti į Sąjungos pateiktas pastabas bei pasiūlymus ir papildyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano 7.3. punktą „Vyriausybės programos projektas – gyvybingas kaimas“.

Lietuvos jaunųjų ūkininkų ir jaunimo sąjungos pirmininkas

Prisirašęs Buivydas

Lietuvos jaunųjų ūkininkų ir
jaunimo sąjunga

Reg. adr. K. Donelaičio g. 2
Kaunas LT - 44213

Adr. korespondencijai: Telšių g. 72A,
Plungė

www.jujs.lt

Mob.: 8 655 56596

El. paštas: administracija@jujs.lt
Asociacijos kodas 303232238

Bankas

AB Luminor

Banko kodas 40100

A/s LT814010051001888207